

OBRtnIK

Glasiło Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“
(Lovro Pičman). Uprava: Ljubljana, Ilirska ul. 15.
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.—Din
za pol leta . . . 15.—
posamezna številka . . . 1:50 „

*V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan ml. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto I.

Ljubljana, dne 5. maja 1932.

Štev. 3 a.

Liberalnejše izvajanje tiskovnega zakona.

V senatu je dne 21. februarja ob priliki proračunske debate o notranjem ministerstvu govoril senator Banjanin, ki je naglašal, da smatra, kot novinar za svojo dolžnost, da spregovori ob tej priliki tudi o tiskovni svobodi. Čl. 12. ustave poudarja, da sme vsak državljani svobodno v mejah zakona izražati svoje mnenje z živo, pisano in tiskano besedo, s slikami ali drugimi sredstvi. Zaradi tega smatra, da bi bil že skrajni čas, da se končno vendar enkrat ukine cenzura. Ne zahteva popolne svobode, ker so izkušnje pokazale, da se ta svoboda le prera-đa izkorišča, zahteva pa, naj se ukine cenzura, ki ovira razvoj zdravega parlamentarnega in državnega življenja. Cenzura se le prevečkrat izvaja nerazumno in baš s tem več škoduje, kakor koristi. Novinarji se sami dovolj zavedajo svojega visokega poslanstva.

Na ta izvajanja Banjanina je odgovoril notranji minister dr. Srškić z daljšim govorom, v katerem je uvodoma naglasil, da izvajanje tiskovnega zakona ne spada v njegov resor, marveč v resor ministra pravde, odnosno centralnega presbitorja. Hoče pa pri tej priliki obvestiti senat, kako je sploh urejeno vprašanje cenzure. Zakon o tisku, ki je bil s šestojanuarskim zakonom poostren, ni naperjen proti dobro namernemu tisku, marveč proti onemu tisku, ki je zlorabljal svobodo in se igral z najvišjimi interesi naroda in države. Šestojanuarski zakon o tisku je bil poostren ne zaradi tega, da bi zatrl dober tisk, ki ga vsi visoko cenimo, nego zaradi slabega tiska. Redakcije listov so pa v želji, da se preventivno izognejo vsaki odgovornosti, prostovoljno pristale na cenzuro in naravno je, da je ta režim, ki ga je naš tisk tako rekoč sam zahteval, zadel istočasno in v enaki meri dober in slab tisk. Ta cenzura ni predpisana z nobenim zakonskim predpisom ter ima čisto za posledico, da se preko intencij režima cenzurirajo stvari, ki ne vsebujejo prav ničesar, kar bi bilo v nasprotju s tiskovnim zakonom ali z zakonom o zaščiti države. Kraljevska vlada sama želi, da bi se cenzura čim prej ukinila. Za enkrat pa še ne misli predložiti Narodnemu predstavništvu predlogov o izpremembi tiskovnega zakona, ker je mnenja, da še niso popolnoma izginili oni vzroki, zaradi katerih je prišlo do tega režima in ker še tudi ni nastopilo ono stanje, ki bi dopuščalo, da se ukine zakon o zaščiti države. Z ukinitvijo cenzure pa bo sedaj vladajoči režim znatno omiljen ter bo imel dobro namerni tisk

popolno svobodo, da bo lahko razpravljal o vseh političnih, gospodarskih, kulturnih in socialnih zadevah. Organi oblasti, ki vrše cenzuro, bodo dobili liberalna navodila za izvajanje tiskovnega zakona in minister je prepričan, da bo dobronamerni tisk s tem rešen vseh težkoč. To bo le prehod dotlej, dokler ne bo izpremenjen celokupni režim o tisku, kar se bo zgodilo takoj, ko bodo izginili vsi vzroki, zaradi katerih je prišlo do sedanjega režima.

Senat je sprejel izjavo notrajnega ministra z velikim odobravanjem.

Prepričani smo, da bo g. minister kmalu izdal liberalna navodila k izvrševanju tiskovnega zakona ter s tem samo podprl dobronamerni tisk, kateri je zelo potreben za gospodarsko povzdigo in edinstvo našega naroda.

I. Mihelčič ml.

Obrtno strokovno šolstvo in njegov pomen!

Često naletimo v našem vsakdanjem življenju na ljudi, ki poznajo obrtniški stan le kot nekako zelo pridobitno panogo narodnega gospodarstva. Res, da je obrtniški stan danes ena najpridobitnejših panog narodnega in nacionalnega gospodarstva, ker je ta stan, koj mala pridobitna panoga predvsem izraz lastnega dela, moči in hotenja ter tako brez dvoma tudi stan, na katerega mora naša mlada država polagati velike nade ter upati, in tudi lahko trdimo, zgraditi baš iz obrtništva ono fronto, ki je že doslej, ter bo tudi vnaprej, pokazala neomajno vero v lastno moč in moč naše države.

Vsako stvar je pa treba usmeriti tako, da se more pravilo in dobro razvijati po gotovem načinu, kakor jo sama zahteva in zahteva narod, kateremu mora biti obrtništvo vedno in povsod hrbtenica.

Mi obrtniki v naši državi se moramo pred vsem zavedati, da je osnova vsakega obrta predvsem praktični pouk ter z njim v zvezi teoretični. Pred kratkem smo dobili novi »Obrtni zakon«, ki sedaj unificira v glavnem vso staro obrtno zakonodajo in jo spravlja v sklad po enem načinu za vso državo. Ta zakon je stopil pred par tedni v veljavo ter smo z njim izgubili polno različnih starih zakonov, ki so bili za sedanjost enotno državo do tedaj tako raznoliki. Veseli moramo biti, da je končno vendarle zagledal ta zakon luč sveta, ker bo od sedaj naprej mogoče voditi in vzgajati obrtni naraščaj v duhu enotnosti in po tem zakonu, kateremu bodo v najkrajšem času kot dodatek pripojene še druge

uredbe in pravilniki, ki resno upoštevajo posamezne stroke in panoge obrti, ki so bile v zakonu ali premalo upoštevane ali pa jim je bil odmerjen premal delokrog.

Že ta zakon omenja pri par strokah obrtne šole ali tehniške srednje šole, poleg običajne strokovne izobrazbe, ki si jo vajenec pridobi v obrtno-nadaljevalnih šolah.

Za enkrat se omejujemo samo na razmere v dravski banovini in njeno strokovno obrtno šolstvo. Državna obrtna šola, sedaj Tehniška srednja šola v Ljubljani, je bila skoraj v istem obsegu, kot je danes otvorena l. 1911. Na šoli so razni oddelki, ki morajo predvsem zanimati naše nadarjene obrtne pomočnike; zanimati morajo pa tudi mojstre, da svetujejo svojim pomočnikom, kje se jim nudi potrebna nadaljna izobrazba.

Mizarska delovodska šola, ki traja dve leti celodnevno, kjer pridobe učenci mnogo strokovnega in teoretičnega znanja ter morejo postati v najkrajšem času po absolviranju te šole samostojni mojstri.

Gradbena delovodska šola, ki traja dve leti celodnevno, v katero se sprejmejo izučeni pomočniki iz stavne stroke, to je vodnjakarji, zidarji in tesarji. Po absolviranju te šole morejo postati absolventi samostojni mojstri. Tudi država jim nudi mnogo ugodnosti iz službenih mest v svojih podjetjih.

Strojna delovodska šola, traja dve leti celodnevno ter si absolventi v tem času pridobe zadosti teoretičnega, kakor tudi praktičnega pouka, da morejo postati dobri mojstri ali pa tehnični risarji, konstrukterji, delovodje i. t. d.

Elektrotehnična delovodska šola, traja tudi dve leti ter si absolventi pridobe mnogo znanja, da morejo postati samostojni mojstri, obratovodje, delovodje, vodilni monterji, risarji in slično.

Država predvideva za absolvente naštetih šol v raznih državnih podjetjih tudi gotove ugodnosti, ki jih sicer ne-absolvent težje doseže.

Pomen, ki ga ima naše obrtno učilišče v Ljubljani za razvoj obrti, je velik, predvsem ako upoštevamo naglo razvijajočo se tehniko in razne tehnične pripomočke, brez katerih danes že sleherna delavnica ne more biti. To pa še ni vse, temveč ako je strokovno izšolan obrtnik na svojem mestu, se tudi pokaže zmožnega strokovnjaka z izdelkom svojih rok in delavnice ter tako dokaže uspeh doseženih pridobitev strokovne obrtne šole.

Smatramo to za potrebno ugotoviti, ker se zavedamo, kolikega pomena je za

nas prav ta tečaj, ki mora večkrat sem ali tja čuti neupravičene kritike neupravičencev, ki gredo ali na račun učnega zavoda ali pa absolventov samih. Prava kritika je vedno na mestu, toda zaenkrat pribijemo samo to, da dela absolventov imenovanih šol nima pravice kritizirati noben nestrokovnjak, še manj pa kak duševni delavec, ki nima pojma o obrtno-strokovnem šolstvu, njega razvoju in napredku.

Pozabiti pa seveda ne smemo, da je že lepo število mojstrov, ki so absolvirali našo domačo obrtno strokovno šolo, kateri delujejo tako v strokovnem kakor stanovskem pogledu v splošno zadovoljnost. Prav zato pa lahko trdimo, da smo Slovenci kot obrtniki na visoki razvojni stopnji, kajti če je strokovni učni zavod usposobil dosedaj že preko 1000 absolventov za življenje in iz prakse za prakso, ne gre jemati istim legitimacije ter pavšalno trditi, da smo slovenski obrtniki nezadostno kvalificirani. Vrste strokovno izšolanega obrtništva se pa še tudi leto za letom širijo in izpopolnjujejo in prav zato ne smemo prezreti činjenice, da je obrtnik v fazi splošnega razvoja in napredka, katerega se hoče samo svobodnega razmaha, splošnega upoštevanja njegovih želja in potreb, ki jih terja od njega naglo razvijajoča se tehnika.

Ščuvarki.

Ker izide naš »Obrtnik« vsakih štirinajst dni, nam ni mogoče odgovoriti »Obrtnemu vestniku« na vsak sramotilen spis proti »Društvu jugoslovanskih obrtnikov« takoj. »Obrtni vestnik« je pisan po neobrnitih z nadejanimi obrtniški imeni. Ti neobrniki skušajo zavesti zavedne obrtnike s spletkami in ščuvajo obrtnika na obrtnika. Hvala Bogu, da večina obrtnikov s svojo naravno inteligenco še dolgo ne bo nasedalo na njihove neumne limance.

Z zavijanjem o krizi hočejo sebe povzdigniti in ne vidijo, kako nespametno kažejo sami sebe. Kdo pa je kriv krize v obrtnikovi delavnici, kdo pa je pripeljal obrtnika v sedanjo mizerijo. Mar ne tisti, ki so osemdeset let eksperimentirali z obrtniško rajo. Saj se vsak dan pokažete vedno in vedno nezmožne odločati o usodi obrtnikov. Torej, kaj pa še hočete, ali naj vam obrtniki prinesejo še zadnje hlače. Bodite vsaj toliko uvidni in pustite obrtnike, da si sami rešijo vsaj to, kar se še rešiti da in jih ne ovirajte s svojimi nespametnimi intrigami pri plemenitem delu za svoj stan.

Če že hočete vedeti od kod so naša sredstva za obrtniški list »Obrtnik«, naj vam bode. Preberite dobro in Vas naj ne bo sram! Obrtnik je v svoji poštenosti in v svojem idealizmu tako požrtvovalen, da prispeva brezplačno to, kar v svoji skromnosti zmore. Tako na primer so pisani vsi članki za »Obrtnika« zastonj, urednik lista dela tudi zastonj, zato ni drugih stroškov, kakor za papir, tiskanje in odpremo. Ti stroški se pa krijejo iz naročnine naročnikov. Kaj ne, gospodje, kako vse drugače, kakor pa pri vas. Vidite, to je obrtniški idealizem in v senci tega korakamo kljub vašim intrigam proti zmagi.

Sedaj nam pa vi povejte, zakaj se zavzemate toliko za obrtnike in ste proti nam. Saj če imamo skupne cilje, to je pomagati obrtnikom tako, da obrtnika ta pomoč nič ne stane, ali da dobi obrt-

nik vsaj več, kolikor mora za pomoč plačati, potem se pa strinjamo.

Če hočete tako, no potem pa le pridite med nas — obrtnike.

Izza kulis.

»Obrtni Vestnik« se je v svoji 16. številki z dne 15. aprila t. l. ojunacil in odprl svoj zakulisni predal. To nas ni niti najmanj presenetilo, saj je danes znano že skoro slehernemu obrtniku, da gospodom okrog »Obrtnega Vestnika« primanjkuje takega gradiva, katerega si obrtništvo res želi. Njihovi zakulisni predali so pa že tudi prenapolnjeni in je treba spraviti nekaj nesmiselnosti v promet. Vemo, da je glavni posel gospodov okrog »Obrtnega Vestnika« zakulisno zavijanje, s katerim so se povzpeli na ona mesta, ki jih zavzemajo.

Pod gornjim naslovom prinaša »Obrtni Vestnik« dopis, ki ga je poslala Zveza obrtnih zadrug pod številko 1265/31 z dne 19. XI. 1931 Predsedstvu Zanatske Banke v Beograd. Dopisa ne demantiramo, ter smatramo, da vsebina odgovorja resnici, pač pa ni resnica, da bi se bil ta dopis poslal **zaupno**, vsaj je bil vendar poslan pod delovno številko in je ostal v arhivu Zveze, odposlal in pisal ga je isti g. tajnik, katerega je pel slavo za zasluge pred nekaj dnevi »Sl. Narod«, kar pa seveda obrtništvo odklanja, ker smo uverjeni, da bi bila Zveza brez omenjenega gospoda bolj delovala. Čudno se nam zdi, kako pridejo gospodje okrog »O. V.« v posest tega dopisa, vsaj ga nima nihče od točasnega načelstva. Mi bi si skoro mislili, da ga jim je dal na razpolago bivši tajnik, ki je sedaj zopet gl. urednik »O. V.«, ali pa likvidator in komisar, odnosno prideljeni strokovni preglednik, ki je uradnik Zbornice za TOI. Upamo, da ni bila v to izvršena likvidacija in revizija Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, ter upamo, da bo Kraljeva banska uprava poklicala na odgovor gotove činitelje. Eventuelna jeza g. Rebeka in drugih nas ne razburja, pač pa jih vprašamo, ali mislijo g. Rebek in drugi, da bodo kar po vseh bankah in hranilnicah samo oni gospodarili. Kjer pa zavzame kdo drugi kakšno mesto, pa ta gospoda že smatra to za razdiralno delo. V tolažbo nam je, da je tisti čas minul, ko smo mi vsi ostali slepo sledili in svoj denar trošili na korist g. Rebeka in drugih, ki so se pustili še primerno plačati, zato ker so nas igravali in bi mislili, da celo prodajali. Podtikanje, da sta na mesto g. Rebeka in g. Urbasa prišla 2 trgovca, ki sta sicer poznana kot zavedna obrtnika, to sta pokojni g. Mihelčič in g. Baraga. Ako pa je že g. pisec ta dva imenoval trgovcem, pa naj bi bil še toliko objektiven in povedal, da je g. Urbas tovarnar klobas, kateri se je ob letu sam izžrebal, da je izpadel iz banke. G. Rebek pa naj blagovoli priobčiti zapisnik Zanatske Banke, ako mu pa še ta ne zadostuje in ni zadosti jasen, pa naj se blagovoli obrniti na svojega šefa v Zbornici za TOI, ki mu lahko pojasni, zakaj je izpadel iz banke. Zato pa bi tudi prosili g. I. M. v »Obrtnem Vestniku« št. 17., da nam blagovoli sporočiti svoj polni naslov, pod I. M. nam je vendar nepoznan. Potem mu bomo na njegovo željo malo več objasnili, od kod se je začelo intrigirati in denuncirati kar na debelo. Seveda pa imajo ti gg. tako zaupne tajnike, da to vršijo ustmeno in se še toliko ne ojunacijo, da bi to izvedli z uradnimi številkami.

Kdo ima priliko izsiljevati glasove v prid zbornice?

V števil. 3, z dne 28. aprila smo priobčili počak zborovanja v Vel. Laščah, katero poročilo je bilo povsem objektivno in lojalno, kar upamo, da sam g. Rebek tega ne more ovreči. V Obrtnem Vestniku z dne 29. aprila pa čitamo članek o istem zborovanju, katerega pisec mislimo, da je g. Rebek in ugotavljamo, da je v njem, kar se tiče zbornice, tričetrtine neresnice, kar nas je prisililo, da bomo morali v prihodnji številki našega lista razkriti to lažljivo obrekovanje in prave razdiralce obrtniške solidarnosti.

Kar se pa tiče izsiljevanja glasov, o tem pa obrtništvo samo dobro ve, da so v tem pravi mojstri zagovorniki skupnih zbornic, ki se poleg agitacije ponašajo z nekim gospodstvom oblasti.

Odkrite besede staremu obrtniškem borcu.

»Obrtni vestnik« z dne 15. IV. ima članek z naslovom »Odkrite besede starega borca«. Članek se pričinja s sladkim medom, na koncu pa pove, da bodo društvu jugoslovanskih obrtnikov že iz principa vedno in povsod nasprotovali.

Amputantje pravite nam — ne to nismo! — Telo obrtništva to smo mi, masa obrtnikov, ono okuženo pa, kar smo odrezali od obrtniške mase, to pa Vam prepuščamo. Res, da ta od nas zavržen odrezek še malo breca od onega impulza, katerega mu je dajalo zdravo obrtniško telo z vsem naivnim zaupanjem — no — operacija se je povsem posrečila in bolnik je že krepko pri delu v jugoslovanskem obrtniškem društvu.

Pa nad našim jugoslovanstvom se tudi spodtikate. Mi pač ne moremo zato, če smo. Saj ste tudi Vi — mogoče še bolj zavedni kakor mi, samo pokazati si tega niste upali. Morda je bilo temu vzrok to, ker smo bili mi slovenski obrtniki Jugoslovani vaš privesek, drugi srbski obrtniki Jugoslovani pa samostojni s samoodločbo. Ko bi pa bili srbski obrtniki istotako komu privesek, kakor smo mi Slovenci, nas bi pa vi gotovo že sami, zdavnaj naredili za jugoslovanske obrtnike. To pa zato, ker ste Vi Jugoslovani, pa mi smo Jugoslovani — samo mi nismo taki, kakor si Vi to želite.

Osemdeset let je od tega, ko so naši najboljši gospodarji, **idealisti**, ustanovili radi takrat vladajočih skromnih razmer, kar združeno institucijo za trgovino, obrt in industrijo, — to je bilo še v tistih časih, ko ste tudi vi še zadaj platen prodajali — in v tistih časih je bilo to zamišljeno vse boljše — vse drugače. — Kaj bi Vam pravil — saj Vam je že tako stari oče pripovedoval...? Sedaj se pa ta mladi — neumni — obrtniški svet že v take stvari meša, ki so samo za gospode. Da, še celo sami bi si hoteli odločevati v obrtniških stvareh. Pa svoja društva si ustanavljajo, ne da bi kaj vprašali gospode pri trgovski zbornici — oh, kam smo prišli.

Da, da, gospodje, ko bi mi vedeli, kje se skrivajo zajci, potem nam bi bilo seveda lažje. Tako pa, ko se zajci skrivajo po grmovju, kažejo nam se pa samo kozli, gotovo ne moremo streljati. Mi hočemo le zajce pregnati — zajce — kozli so pa reveži, ker s kozli se kar kupčuje. — Kajne, borec. Če boste pa še enkrat napisali tak članek v imenu obrtnika — Vas bomo pa kar po imenu povedali. Ne šopirite se s pavjim perjem.

Da se ne pozabi.

Na občnem zboru Strokovne zadruge koncesijoniranih elektrotehnikov za Dravsko banovino v Ljubljani je izjavil g. dr. Pretnar, da ima zbornica za TOI sedaj povsem drugo ingerenco nad zadrugami, kot jo je imela preje. Pokazal je to tudi s tem, ko je takoj reagiral na malo opazko predsedujočega podnačelnika, ki mu je rekel, da naj bo kratek v svojem govoru. Da, gospodje, to je skupna zbornica, katere uradništvo hoče komandirati obrtništvu po pravicah, ki jih daje zakon. Prav tega zakona se pa hoče poslužiti tudi obrtništvu v svoji prid. Še nekaj takih nastopov odposlancev zbornice, pa bo obrtništvu dodobra izpregledalo in obsodilo.

Sličen slučaj se je zgodil na občnem zboru Zadruga krojačev in krojačic za sodni okraj Ribnica in Velike Lašče v Velikih Laščah dne 17. aprila. Večina zborovalcev je izglasovala sistem ločenih zbornic. Navzoči delegat skupne zbornice g. Rebek je izjavil ko je propadel, da on, kot odposlanec zbornice za TOI razveljavlja sklep večine, ki je storjen po pravilih. Da gospodje, po Vaših delih Vas bomo sodili, toda z absolutizmom ne boste nič opravili. Prosimo, da oblasti pošljejo na zborovanja svoje komisarje, da se absolutisti ne bodo uveljavljali ter se bo varovala najstrožja zakonitost in svoboda odločevanja.

»Obrtni Vestnik« se je poslužil v doseg svojih grdihih namenov, najhujših izmišljotin, ker je začel naštevati imena naših tovarišev pod firmami trgovcev. Ne bi reagirali, ako bi ne bilo v interesu stvari in oseb, ki so obrtniki v prvi vrsti, kar pri »Obrtnem vestniku« dobro vedo, a potem trgovci, ker morajo biti. Sicer pa kaj bi govorili. Takih trgovcev moremo naštet v zelo veliki meri baš pri gospodih, ki so blizu okrog »Obrtnega Vestnika«, toda nočemo se poslužiti takih sredstev, ker niso niti resnični, ter tudi ne v čast obrtništvu. Sicer pa — da se ne pozabi.

»Obrtniški glasnik« je zagledal luč sveta v drugi obliki in sicer kot strokovni list — mesečnik. Ko smo pred časom v »Obrtnem Vestniku« povedali, da bi moralo biti glasilo zborničnega zavoda za pospeševanje obrti predvsem strokovno, so se gospodje končno le zgani in opustili sedanjo pisavo ter začeli res s strokovnim listom. Mi pisave in napadov, ki jih je prinašal »Obrtniški Glasnik« kot glasilo zavoda za pospeševanje obrti zbornice za TOI v Ljubljani nismo pozabili in ne bomo, ker dobro vemo, da se je tiskalo in izdajalo to glasilo na račun denarja, ki je last vsega obrtnišтва dravske banovine. Torej so nas napadali in blatili v »Obrtnem Glasniku« za naš denar.

Uspehi čevlarskega manifestacijskega zborovanja v Celju se že kažejo!

Pod tem naslovom smo čitali v »Obrtnem vestniku« štev. 16 z dne 15. aprila t. l. na prvi strani članek, kateri nas je močno presenetil.

V tem članku se ljudje okoli zbornice TOI v Ljubljani hvalijo o uspehu goraj navedenega zborovanja v Celju češ, da je mestno načelstvo v Celju odklonilo prijavo Batove popravljalnice v Celju. V drugem odstavku tega članka, ki je celo debelo tiskan pa ta uspeh že nekako obžalujejo in to iz razloga, ker se je ta uspeh

dosegel baš v Celju na korist ljudi, ki niso pristaši skupnih zbornic. V tem odstavku meče pisec blato in gnojnico na one čevljarje, ki si predrznejo samostojno misliti in glasovati za zbornico, katero smatrajo, da bi zastopala njih gospodarske interese. Pisec tega članka pravi, da mu je iz zanesljivega vira iz Celja znano, da so med maloštevilnimi čevljarji v Celju, ki se danes zavzemajo za ločeno zbornico in napadajo delo naše zbornice tudi taki, ki so se ponujali Bati, da prevzamejo njegovo popravljalnico. Ko pa tega uspeha niso dosegli, so pa nenkrat postali največji bojovníki proti njemu.

Nadalje piše pisec: »Ti nezavedni čevljarji se širokoustijo na zunaj in mečejo kamenje na ljubljansko skupno zbornico, ki je za čevljarški stan vselej storila vse, kar je bilo v njeni moči, gotovo pa več kakor katerakoli zbornica v Jugoslaviji, in zlasti še več kot katera ločena obrtna zbornica. Medtem, ko so pa ti ljudje v svoji neznačajnosti hoteli bojkotirati in celo onemogočiti zbornično akcijo proti Bati, si pa na drugi strani nadevajo krinko na obraz in se hočejo udingati Bati za judežve groše in tako svojim stanovskim tovarišem zasadijo nož v hrbet. Tem zagrizenim pristašem ločenih zbornic, ki napadajo našo skupno zbornico, a se hočejo na drugi strani pobratiti z Bato, pa odgovarjamo z svetopisemskim izrekom: »Ne po Vaših besedah, ampak po dejanjih boste sojeni in tudi obsojeni!«

Pisec tega članka ne sme misliti, da smo mi, četudi le revni čevljarji, njegovi backi, ki se nas lahko kar na splošno obsoja in sumi, kakor da bi bili vsi Batovi hlapci in bi kakor pokorni letali za njim. Pripomnimo pa, da se dela z enakimi članki reklama za Bato, za kar obrtniški list gotovo ni poklican. Na drugi strani pa se je s tem člankom pokazalo, da gospodom okoli zbornice ta manifestacijski shod v Celju ni bil resno mišljen, temveč da je bil tudi le navadna reklama za skupno zbornico.

V kolikor pa smo prisiljeni biti hlapci Batovega diktata in njegovih izrastkov, si nismo sami krivi, krivi so temu oni, ki naših prošenj in naših obupnih klicov niso poslušali, katere smo izražali na raznih shodih, konferencah in kongresih; največ pač oni, ki nas v tem boju niso podpirali, čeprav so bili ti dolžni, ter so prišli šele sedaj v Celje po točki zvoniti, ko je gospod Bata že srečno dobil koncesijo za zidavo svoje tovarne v Vukovaru. Pa še recite, da ni bil Vaš shod le navadna agitacija za skupne zbornice. Nas čevljarje ste napravili sužnje inozemca, domačim državljanom pa že zavirate in sponašate ta mali uspeh, ki pomeni v celotnem pokretu le drobtinico.

Kar pa se tiče ponujanja Bati za prevzem popravljalnice, smo pa mi v Celju drugače poučeni. Nam je znano, da so dobili nekateri čevljarji direktne ponudbe od gosp. Bata, da bi se mu predali za judežve groše. Če pa je bil med temi kateri, ki je hotel na ta način svojo srečo poskusiti, se mu je ta sreča izjalovila gotovo na tem, ker ni imel 15 do 20.000 dinarjev, da bi jih vložil pri Bati za kavcijo.

Vzlic temu pa smo radovedni, kdo je ta zlobnež in prosimo pisca, da nam ime dotičnega naznani, ker ga bomo sodili sami, do česar pa niti »Obrtni vestnik«, niti pisec nista upravičena. Naj nam pove tudi imena istih oseb, ki so hotele bojkotirati in celo onemogočiti celjsko manifestacijsko zborovanje, na katerem smo bili tudi mi navzoči, pa o kakšnem bojkotu nismo ničesar slišali.

»Obrtni vestnik« le tako naprej, kmalu Te bodo zapustili vsi številni čevljarji, ki so se svoječasno zbirali okoli Tebe. Enake neumnosti pa piši tistim ljudem, ki ne znajo čitati med vrstami, tistim, ki si pustijo z enakimi članki zamašiti oči in tako slepo sledijo Vašim klicem. Le tako naprej, da boste razdejali vse obrtnike v več taborov, in razni »Bati« in »Tivarji« bodo imeli lahko delo. Le potrkajte se na prsa pa recite: Moj greh.

Josip Plevčah l. r.

Josip Kos l. r.

K. Lamprecht l. r.

Dominik Uršič l. r.

vsi čevljarški mojstri v Celju.

Občni zbor zadruge knjigovozov, tokarjev itd. za ljubljansko oblast v Ljubljani.

Dne 22. aprila t. l. se je vršil izredni občni zbor gornje zadruge v gostilniških prostorih pri »Sokolu«. Zborovanje je imelo edino točko dnevnega reda: Pojasnila in glasovanje za ločeno ali skupno zbornico.

G. načelnik Iv. Dežman je otvoril okrog 8. ure zjutraj izredni občni zbor, uvodoma pozdravil vse navzoče, posebno zastopnika banške uprave, kakor tudi zastopnika skupne zbornice za TOI v Ljubljani g. dr. Pretnarja in kot povabljenega gosta g. Pičmana. G. načelnik je na kratko obrazložil, da želijo navzoči informacij v tem vprašanju, ter je prosil za vsestransko in mirno debato. G. dr. Pretnar je kot prvi poudaril, da je navzoč v smislu novega zakona kot oblastni organ, nato pa je dal obširno pojasnilo glede novega obrtnega zakona. Za njim je govoril g. Pičman. Predočil je zbranemu obrtništvu stvarnost zahteve in koristi po ločeni zbornici, ter je odločno ovrgel razne govorice, ki se vzdržujejo še sedaj, namreč, da obrtne zbornice v posameznih banovinah ne bi imele odločilnega vpliva, ter je to v novem zakonu že vse predvideno. Ugotovil je zbranim, da ni on prvi načel to vprašanje, marveč oni drugi, ki se danes zavzemajo za skupno zbornico. Zatem je v obširnem govoru g. dr. Pretnar skušal uveljaviti prepričanje za prednost skupnih zbornic. Izpozabil se je tudi z napadi na g. Stojanovića in g. Pičmana in to tako neosnovano, da je očital stvari, ki so jih poznano zagrešili drugi. G. Pičman pa je z krepkimi besedami temeljito ovrgel predgovornikove trditve, ter je iznesel tudi očitke, da so razne neugodne določbe novega obrtnega zakona ravno posledica nesoglasja med obrtništvom, predvsem pa neenotnega nastopa jugoslovanskega obrtnišтва. Nato so na kratko podali svoja mnenja še g. Bonač, g. načelnik in g. podnačelnik Žabjek. G. Bonač in načelnik Dežman sta zagovarjala in pledirala za skupno zbornico, g. Žabjek pa je obrtništvu priporočal ločeno zbornico kot koristnejšo.

Prešlo se je na glasovanje, ter je bilo nad vse značilno, iz kakšnih razlogov je g. načelnik pred volitvami oddal funkcijsko mesto g. Žabjeku. To postopanje seveda ni običajno, ne odgovarja pa tudi starim združnim pravilom, ki določajo, da le ob enakosti glasov odloča načelnik, nova pravila pa še ne obstojajo. Prisotni zbornični zastopnik ni smatral za dolžnost opozoriti ga na to, pač pa je nervozno opozarjal na razne formalnosti, ki so merile v prid skupnih zbornic, tako da so navzoči dobili vtis, da se hoče nekaterim prisotnim sugerirati vpliv.

Glasovanje je izpadlo z 9 glasovi za skupno in 8 glasovi za ločeno zbornico. Da se je g. načelnik vzdržal glasovanja, bi le to gotovo izpadlo v korist ločene obrtne zbornice. Kljub porazu smo lahko ponosni na ta izid, znano nam je in lahko trdimo, da je članstvo te zadruge precej pod vplivom trgovcev in industrijcev.

Občni zbor zadruge sodavičarjev za Slovenijo v Ljubljani.

V četrtek, dne 21. aprila t. l. se je vršil ob 10. uri dopoldne trideseti občni zbor imenovane zadruge v salonu restavracije glavnega kolodvora v Ljubljani. Malo po 10. uri je otvoril g. načelnik E. More občni zbor, pozdravil vse navzoče, kakor tudi prisotnega g. L. Pičmana, predsednika Društva jugosl. obrtnikov za Dravsko banovino v Ljubljani, ter se nato spominjal umrlih članov v preteklem letu, katerih spomin se je tudi obenem počastil. Nato je prešel na dnevni red, točko 1.: Načelniško poročilo, ter je v jedrnatem govoru obrazložil, v kakšnem težkem položaju je danes sodavičarski stan, morda vsled premalega uvaževanja

merodajnih krogov, ker se za njihove proizvode pobira večja trošarina, kot za alkoholne pijače. Apeliral je na članstvo, da naj bi medsebojno omejili nelojalno konkurenco. Iz načelniskega poročila je razvidno, da je združeno načelstvo imelo v preteklem letu dosti posla, ter poslalo več vlog na bansko upravo, ter večkrat urgiralo pri Zvezi, mestnemu magistratu itd. S svojim trudom pa je tudi doseglo nekaj ugodnosti na trošarini. Dalje so se napravile vloge na finančno ministrstvo, na razne narodne poslance itd. Žal pa se povsod željenih uspehov ni doseglo. G. načelnik se je med drugim udeležil tudi deputacije v Beograd. Za zbor je vladalo med članstvom veliko zanimanje, vsaj se ga je od 82 članov udeležilo 59. Prečital se je nato zapisnik zadnjega občnega zbora, ter se je oboje vzelo z odobravanjem na znanje. Dalje je sledilo tekoče poslovno poročilo, ki ga je podal tajnik in iz katerega je bilo razvidno, da je združba v preteklem letu mnogo delovala v splošno korist članstva. Medtem sta prišla na zborovanje gg. M. Krapež in dr. Petnar kot zastopnika zbornice za TOI v Ljubljani, katera je g. načelnik toplo pozdravil. Sledilo je poročilo računskih preglednikov. Poročal je g. Mirko Papis, da so knjige in računi v redu, ter odboru predlagal absolutorij. Proračun za leto 1932 se je sprejel z letno članarino Din 80 na člana. Pri raznoterostih se javi k besedi g. dr. Petnar, ter da nekaj pojasnil iz novega obrtnega zakona, nakar se je razvila o tem daljša debata, v katero so posegli g. načelnik More, Paar, Bergman in drugi. Ker se na večkratne pozive ni nihče javil k besedi, je načelnik zaključil ob 12.20 uri občni zbor ter se je zahvalil vsem udeležencem za obilno udeležbo.

Dolžnosti iz predhodnih določil novega obrtnega zakona.

Dne 9. marca je stopil v veljavo novi obrtni zakon, ki nalaga imetnikom obrtovi tudi v predhodnih določilih gotove obveznosti.

Po § 456 tega zakona mora „Vsakdo, ki opravlja obrt ali poklic, ki spada pod obrtni zakon, v treh mesecih potem, ko stopi ta zakon v moč, pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje prijaviti svoj obrt ali poklic. Tej prijavi je treba predložiti prepis dovolila, odobrila, obrtnice, obrtnega lista, obrtnega ovlaščenja ali oglasa o protokolaciji. Če se prijava v predpisanem roku ne poda, se imetniku obrta odvzame pravica obratovati.“

Vse osebe, ki izvršujejo obrtna opravila, ki spadajo pod določila novega obrtnega zakona, so torej dolžne, da do 9. junija t. l. znova prijavijo obrtnemu oblastvu svojo obrt.

Prijave je treba do navedenega časa vložiti pri pristojnem sreskem načelstvu, odnosno v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj pri mestnem načelstvu. Obrazec za prijavo je naslednji:

Koleka prosto po § 434 obrtnega zakona.

Sreskemu
Mestnemu načelstvu

V

Sklicem se na § 456 odst. 3. novega obrtnega zakona prijavljam, da izvršujem

v cesta št. trgovino, obrt
ulica
z natančno označbo

To obrtno opravilo izvršujem na podlagi obrtnega lista, koncesije z dne št.

Prilagam obrtni list (koncesijo) v originalu s tremi prepisi in prosim, da se mi izda potrdilo o tej prijavi.

V dne 1932.

Podpis:

.....

Stanovanje:

.....

Prijaviti se morajo tudi podružnice, prodajalne itd. onemu obrtnemu oblastvu, na čigar področju se izvršujejo. Pri podružnicah je vedno navesti tudi točni naslov glavnega podjetja.

Prijavi je priložiti dosedanje obrtno listino (Obrtni list, koncesijsko listino) v originalu s tremi prepisi. Obrtno oblastvo, ki sprejema prijave vpogleda v originalno listino, poveri prepise in potrdi prijavitelju, da je vložil prijavo. Za overovljenje prepisov je torej pristojno obrtno oblastvo, ne sodišče. Potrdilo o prijavi mora lastnik dobro shraniti, ker je edini dokument, da je zadostil svoji dolžnosti po § 456 odstavek 3. novega obrtnega zakona.

Obrtne pravice se registrirajo v pridobljenem obsegu, klasificirajo se pa po novem obrtnem zakonu.

Vse to poslovanje je po § 456 obrtnega zakona oproščeno taks.

Obrtni zakon določa po § 454 sledeče:

Imetniki obrtovi, za katere je po 1. odstavku § 60 potrebna dovolitev, izvzemši obrte, ki so bili v poedinah pokrajinah vezani doslej na dovolilo (koncesijo), morajo zamenjati v treh mesecih potem ko je stopil ta zakon v moč, svoje dosedanje odobrilo, ali drugo listino z dovolilom po tem zakonu.

Za obrte, ki so v zmislu § 60. obrtnega zakona vezani na dovolitev, se na mesto dosedanjih obrtnih listin izdajo nova dovolila v zmislu novega obrtnega zakona. Če obrt doslej ni bil vezan na dovolilo, ga je vendar sedaj uvrstiti med one, ki so vezani na dovolilo. Radi tega morajo lastniki obrtovi, ki so po novem zakonu vezani na dovolitev, v prijavi še prositi, da se jim izda nova obrtna listina (dovolitev). V teh primerih se mora namesto treh prepisov priložiti prijavi štiri prepise dosedanje obrtne pravice.

Svobodne organizacije v dobi prisilnih organizacij.

V „Zanatliji“ je izšel pod gornjim naslovom članek izpod peresa g. Šefkija Bubića, profesorja Trg. akademije v Sarajevu, ki ga radi svoje aktualnosti prinašamo v celoti.

Po novem zakonu o obrtih se morajo osebe, ki vrše neko rokodelsko (ali trgovsko) obrt v cilju napredka ter iz gospodarskih in strokovnih interesov združevati v prisilne združbe. Pravice in dolžnosti teh združb so predvidene v zakonu, njih naloga je, da negujejo in razvijajo duh skupnosti in vzajemne pomoči za obrtniško zajednico, da zastopajo interese svoje gospodarske grane, da skrbijo, da vajenci in pomočniki njih članov redno obiskujejo šolo, da opozarjajo oblasti na nedopustno obratovanje, kakor tudi na zanemarjanje dolžnosti svojih članov napram pomožnemu osebju, da pospešujejo gospodarske interese svojih članov, da ustanovijo humane fonde, da dajejo podatke in svoja mišljenja, da vodijo statistike in drugo, kakor je pač predvideno v § 362. zakona o obrtih. V te združbe se morajo v zmislu zakona včlaniti vsi obrtniki. Razen tega zakon točno predvideva tudi ustanavljanje, ustroj, imovino in prestanek združbe. Prisilne združbe so pravne osebe, v te morajo pristopiti tudi podjetja države in javnih samoupravnih teles, v kolikor izvršujejo obrt, ki spada pod ta zakon. V objasnili je treba pojasniti, da isti zakon predvideva tudi Obrtne zbornice, v svrhu zastopanja interesov obrtništva, s ustrojem in pravili, predvidenimi po zakonu.

Zaenkrat imamo še v državi svobodne organizacije, vendar se bo skoro pričelo z ustanavljanjem prisilnih, ker je

zakon medtem že stopil v veljavo. Prej, kot bi se v tem pravcu pričelo delati, bi se moralo točno odrediti izvestnost in delokrog svobodnih obrtniških organizacij, v dobi prisilnih. Stvar bo vsekakor odvisna od odločitve samih obrtnikov, da si tudi za bodočnost zagotovijo možnost čimvečje aktivnosti za doseg svojih pravic. Vsekakor se ne pretirava, če se trdi, da se je program svobodnih obrtnih organizacij v naši državi črpal večinoma v borbi, katere uspeh je bil ravno v ustanovitvi prisilnih združb. Te poslednje imajo po zakonu določen program, ki v naprej izključuje borbena elastičnost ali strategijo, ki je neobhodno potrebna za javno delo onega stanu. S tem pa je zapечатena usoda današnjih obrtniških organizacij, sedaj in v bodočnosti.

Omenili smo, da je delokrog dela prisilnih organizacij že z zakonom določen. Potrebno pa je povedati, da bodo te korporacije z javnim obeležjem, ki bodo vršile delo samo v okvirju zakona o obrtih, ter tudi v mejah uradnih odnošajev napram obrtnikom in vsem tretjim osebam. Tako se ne bo moglo zahtevati od njih, da na primer: začetno borbo proti Bati, da kritizirajo delo Zbornice, da programatično izjavljajo borbo drugim staležem in slično. Prisilne organizacije bodo vršile veliko funkcijo v pospeševanju obrtniške delavnosti, zato jim bo treba pomoči z vsemi silami, da ustvarijo in uresničijo od nekdanje željene programe. Vsled tega bo treba točno izvršiti razporedbo dela izmed teh organizacij, ter da se niti ena naloga, ki se jim stavi v današnjem času, ne prepusti. Pri površnem pregledu bi se moglo reči, svobodnim organizacijam, razen teh nalog, ki jih vežejo prisilne, preostanejo le še naloge s starimi zahtevami in interesi. Vendar ni tako. Razporedba dela se mora izvršiti v skladu s točasnimi prilikami, ter se mora pri tem voditi račun o dveh stvareh: o ukoreninjenju in jačanju prisilnih, ter o pomnožitvi in delavnosti svobodnih organizacij. Naj deluje ena poleg druge, ter vsaka v svojem pravcu.

Prisilne organizacije se pa morejo ukoreniniti samo s striktnim izvajanjem zakona o obrtih, ter bodo na moči in ugledu pridobile le toliko, kolikor bodo obrtniki sami zavedni. Na prvem mestu pa se je zdaj ozirati na to, da se takoj začetne s tem organiziranjem. Vsekakor ne gre, da bi se svobodne organizacije enostavno pretvorile v prisilne. Za tako delo se tudi ne more izdati določenih pravil, temveč je treba postopati v poedinah krajih pač po mišljenju obrtnikov ter po okolišnih in prilikah, ki tam vladajo. Točno se bo treba orjentirati in kjer se bo kaj storilo, bo treba opreznosti in upoštevati vsak obstoječi faktor in stanje.

Pri takšnem razumevanju ne bo težko določiti programa dela v svobodnih organizacijah. Te imajo nalogo, da budno čuvajo koristi in interese obrtniškega staleža. Zato naj se jim stari program ne prikrajša, izvzemši gotovih tehničnih nalog, katere je zakon predpisal prisilnim organizacijam. Pri takem stanju bo treba, da nadaljujejo svoje delo tudi Zveze svobodnih organizacij, na ta način pa bo njihov delokrog tudi točno opredeljen.

Prepričajte se da:

»DOMAČI IZDELKI PREDNAČIJO
INOZEMSKIM«!

Kdo je tudi proti našim pravicam!

»Trgovski list« z dne 12. aprila piše pod »Razsodnost med našim obrtništvom zmaguje«, da so se naši voditelji začeli sami izdajati kot nekake voditelje obrtnišтва, da so vesti o ljubljanski zbornici, ki se širijo, gorostasne in neresnične itd., da je potek zborovanj že pokazal, da bodi zbornica skupna; da je število 84 proti 8, dokaz obrtnišтва za skupne zbornice, da se je obrtni odsek izrazil za skupne zbornice; da bi bila pač nespametno razbijati enotno gospodarsko fronto in uvajati nove institucije, kar bi pomenilo samo nova bremena itd.

»Trgovski list« je stanovsko glasililo, ki naj pusti obrtniška vprašanja pri miru ako ne želijo gospodje razdora med gospodarskimi panogami. Vedno zagovarja »Trgovski list« skupno gospodarsko fronto, ki ji tudi mi nismo nasproti, toda ne pod varuštvo, kot si oni žele. Mi smo sami razsodni in ne želimo, da bi druge gospodarske panoge diktirale obrtništvu, ki je samo dovolj pametno, da si uredi svoj položaj in razčisti vprašanje obrtniške samostojnosti v okviru svobodne volje in veljavnih zakonov.

V ostalem pa povemo gospodom okrog »Trgovskega lista«, da so naši voditelji oni, ki se niso sami začeli izdajati kot take, temveč je njih značajnost ona, ki jo tudi obrtništvu v ogromni večini priznava. Da so le ti pravi obrtniški voditelji, ki želijo obrtništvu dobro, kot so to storili že pred časom oni voditelji imen, ki so naše voditelje pripeljali do prave poti, po kateri hodijo in vodijo obrtništvu v boljše bodočnost. Voditelji, ki so menjali svoje značaje pa obrtništvu odklanjajo, kar v vse večji meri prihaja do izraza. Saj naše obrtništvu želi čuti obe plati zvona in tedaj šele odloča, toda v takih okoliščinah, kot so se dosedaj godile, tudi ni moglo obrtništvu svobodno izražati svojih mnenj, akoravno zakon govori drugače.

Glede gorostasnih govoric o ljubljanski zbornici pa prosimo, da se »Trgovski list« točneje izrazi ter dokaže neresnice ali pa odgovori na vprašanja, ki smo jih stavili v »Obrtnem Vestniku« in »Obrtničkem Vjesniku«, ker želimo, da obrtništvu vsaj enkrat izve resnico, ter nas postavite na laž, kar bi pač že lahko storili, kakor tudi bi bili lahko že pol agitatorjev za ločene zbornice dali zapreti, ako bi ne bilo tako. **Sicer nam pa Vaša molčečnost potrjuje neresnice!**

Potek zborovanj je pokazal pač tako, kot si to želijo gospodje pri skupni zbornici, čeprav je volja obrtnišтва drugačna, kajti s terorjem in lažmi ter absolutno močjo se da marsikaj doseči. Prav zato pa vemo, da število 84 proti 8 ni resnično, kakor tudi ni pravilno, kar pač tudi sami veste, če poznate zakon, ki pravi, da se more obrtništvu svobodno izreči o sistemu zbornic.

Obrtni odsek se je seveda izrazil za skupne zbornice, ker ni bil imenovan v ta odsek nihče drugi, kot samo oni, od katerih so že vnaprej vedeli, da so za skupno zbornico. To pa na stvari ničesar ne spremeni, ker odsek tudi nima zadnje besede. Saj je volja naroda močnejša in izrazitejša, kot pa sklep odseka, kar tudi drugod upoštevajo, ki pravijo, da je svobodna volja obrtnišтва pogoj za dosego njegovih pravic. Kajne saj tudi Vi poznate zakon?!

Nespametno bi bilo razbijati enotno gospodarsko fronto; seveda govorite to sedaj, ko gre obrtništvu zato, kako naj

odloča o svoji usodi, katero Vam je bilo dolgo časa samo prepotreben privesek za molčenje njegovih žepov v Vašo korist. Enotne gospodarske fronte pa ne nameravamo razbiti, samo pravice, ki nam jih dajejo zakoni, se hočemo in moramo poslužiti, ako želimo kljubovati življenju in osigurati obrtništvu neoviran in svoboden gospodarski razmah brez vsakih priveskov.

Novih bremen si pa obrtništvu najmanj želi, temveč stremi še po zmanjšanju istih na znosne višine. To pa bomo dosegli le v svojih obrtnih zbornicah. V ostalem so pa dajatve za skupno zbornico takšne, da bo obrtništvu sijajno izhajalo z njimi, seveda na škodo drugih panog, ki so se do sedaj okoriščale na račun obrtnika.

Toliko zaenkrat »Trgovskemu listu«, ki mu svetujemo, da naj pometa v svoji vrsti pred svojim pragom, nato pa pride k nam pometati, kadar ga bomo potrebovali. Zaenkrat bomo pa pometali sami. Če pa nas boste potrebovali v svrhu pometanja, smo vam radevolje na razpolago.

Z ozirom na članek pod naslovom: »Več solidarnosti« v 45. št. »Trgovskega lista«, pa svetujemo gospodom, da naj najprej uredijo položaj med trgovci in njim oznanjajo solidarnost, ki so jo bolj potrebni kot pa mi, ki se dobro zavedamo solidarnosti vsega obrtnišтва Jugoslavije, ter nas pri tem prav nič ne moti ona skupina obrtnišтва v Sloveniji, ki noče izpregledati. Da, gospodje, vse se nam je ponujalo od gospodov, ki so imeli in še imajo vpliv pri zbornici, če popustimo v svojih zahtevah, ki so nam svete. Toda nič ne pomaga, mi vztrajamo na braniku obrtniških pravic, ki so zakonsko zajamčene obrtništvu Jugoslavije. Pri vsem tem nas pa nič ne ovira Vaše zapostavljanje, ignoriranje in nesramni osebni izpadi. To vse nam koristi! Čimbolj nas boste blatili, tem večji bo Vaš propad in toliko močnejši bomo, ker obrtništvu že sodi! Znak Vaše slabosti so pa nesramni izpadi v časopisih na račun naših poedincev, katere ste nameravali utopiti v žlici vode, a se Vam ni posrečilo. Edina pot in demonstracija, kakor Vi pravite, bo menda le ta, da bomo v prvi vrsti solidarni vsi obrtniki, potem pa, če nas boste upoštevali in ako bomo imeli vpliv, ki nam pripada, bomo hodili z Vami po isti gospodarski poti.

Če nas boste pa še naprej napadali v Vašem listu, gospodje, in ako boste dopustili tako pisavo še naprej v listu, ki ni glasnik trgovstva zato, da bi moral

obrtništvo odrekati zakonito zajamčene pravice, bomo primorani poseči po drugih sredstvih, ki tudi Vam ne bodo všeč. Upamo, da razumete. Nas pa pustite pri miru, ker ne želimo razdora s trgovstvom, temveč želimo sožitja, ki ga tudi Vaš glasnik ne sme motiti. Toliko!

Ali ste pravilno zadeti?

Mi se ob ustanovitvi društva jugoslovanskih obrtnikov v Ljubljani, kakor tudi z ustanovitvijo lastnega glasila »Obrtnik« nismo obdregali ne ob »Obrtniško društvo« in ne ob »Obrtni Vestnik« v Ljubljani, kar tudi v bodoče ne bo naš namen. To pa prvič iz našega načelnega stališča, drugič pa tega ne smatramo za potrebno, kajti v njih ne vidimo niti najmanjše svojih opasnih konkurentov. Če se bodo pa le preveč zaletavali v nas, potem smo seveda primorani podati primerna pojasnila.

V zadnji številki »O. V.« z dne 22. aprila, se že na prvi strani v uvodnem članku zaletavajo v nas s svojimi »Sredstvi in metodami«. (Na prvo stran so nas potisnili zato, ker zadnjo stran njihovega lista že malo kdo bere). Verujemo Vam, da Vas boli, ko Vas obrtniška masa trumoma zapuša, pa kaj hočemo, naveličali smo se Vaše glorijske in Vaših fraz. Seveda močno pogrešate naš denar in naše glasove, da bi nas še v nadalje topli po Vaši volji. Pa da bi zopet podpirali list, pri katerem se Vam je posrečilo na nezakonit način izriniti od obrtnikov izvoljene delegate iz uprave »Obrtnega Vestnika«.

Na vsak način ste bili prezgodaj pijani zmage, saj ste se močno vračunali, ko ste mislili, da Vas bomo sedaj ponižno prosili, če Vam smemo z drugimi nezavedneji podrepovati. Ne — izigravanja nam je bilo zadosti, zato Vam pravimo: Imejte Vaše društvo, imejte Vaš list »O. V.«, napravite si mnogo korit, pa velikih, saj imate velik in treniran apetit, mi si pa lahko gospodarimo brez Vas. Naše društvo ima več članov kot Vaše, naš list ima več naročnikov kot Vaš »O. V.« in kakor pravijo obrtniki, pošteni in solidni tvrdki se ni treba bati konkurence.

Gospoda pisca tare radovednost, od kod imamo sredstva za naš list in je le malo manjkalo, da ni namignil na Moskvo, saj kliče nad nas »gauge« in paragrafe. Ta sredstva in metode so pisane v »O. V.« z enako ogabnim tonom, kakor je bil oni članek pred letom dni, ko je imel popolen vpliv na uredništvo

Telefon štev. 30-20.

Rač. pošt. hran. št. 14003.

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

**Podružnica LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 31.**

sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje:
po **5%** s dnevno razpoložljivostjo cele vloge, po **6%** vezane
na odpovedne termine, navedene v bančnih vložnih knjižicah,
po **6½%** vezane na 3 mesece, po **7%** vezane na 6 mesecev.

Rentni davek plača banka iz svojega. Denar se lahko pošilja po po-
ložnicah Poštne hran., ki so interesentom brezplačno na razpolago.

lista »O. V.« neki gospod od »TOI« in ko je tičal »O. V.« v dolgovi. Gospodu piscu naj tu povemo, da so bili oni, ki so ustanovili naš list »Obrtnik« in društvo jugoslovanskih obrtnikov za dravsko banovino glavni stebri pri saniranju lista »O. V.« in zmede pri »Zvezi obrtnih zadrug«. Ravno ti so pripomogli, da so postale obrtne zadruge obligatorne naročnice »O. V.« in še več, da so te prispevale mastne tisočake. Za to uslugo se je zato zahtevalo, naj ti dve organizaciji zastopata poštene obrtniške interese tako, kakor je to določal program in obrtniški dobrobit.

Ravno v tem času si je pa g. Rebek dal izplačevati od »Zveze obrtnih zadrug« tisoč dinarjev mesečne nagrade, ter si baje preskrbel še druge ugodnosti za njegov trud dvoličnosti. Mi pa delamo brezplačno preje in sedaj, ker mi delamo za obrtniški ideal — za obrtniške zbornice, ne pa za svoj žep.

KAJ ZANIMA OBRTNIKA?

Prejeli smo: Obrtno društvo iz Brežic ob Savi nas prosi za objavo točnega zadnjega stavka sklepa, kateri se je iznesel na sestanku tega društva o priliki obrtniškega praznika dne 19. marca t. l. »Obrtni Vestnik« je popačil smisel tega sklepa po svoje in noče sedaj na ponovno prošnjo društva objaviti popravek. Popravek se mora glasiti: Debata je pokazala, da je najvažnejše tekoče obrtniško vprašanje sedanjosti prvič: stremljenje obrtnikov po skupnem sodelovanju z obrtniki ostalih pokrajin in drugič težnja po samodoloči v obrtnem stanu, ki je tako velika, da te težnje ni več mogoče prezreti, ker ona živi v slehernem obrtniku.

V Batinih delavnicah za čevlje v Zlinu na Češkem vlada velika brezposelnost. Podjetje, ki se je kljub krizi dobro razvijalo, je bilo na mah brez naročil, ko so nekatere velike države prepovedale uvoz tujih izdelkov, ali pa, ker so prepovedale izvoz denarja iz države. Želeti bi bilo, da tudi naša država pripada k tem pospeševaljem domače industrije in obrti.

Stanje obrtnih obratovališč na Dunaju.

Od zveznega urada za statistiko na Dunaju je bila izdana primerjava obrtnih obratovališč med leti 1902 in 1930. Število obrtnikov se je na Dunaju pomnožilo od 107.815 na 125.564. Največji porast zaznamujejo avtomobilске delavnice, pletilnice, zobotehniki, čokoladnice, slaščičarne, instalaterstvo in elektrotehnika. Nazadovale pa so zidarske, tesarske, stavbarske, lesno-strugarske, čevljarске in opekarske obrti.

Zadnji čas se mnogo razpravlja o inflaciji, to je ali naj se obtok denarja poveča in vrednost njega zmanjša, ali naj ostane še v nadalje to stanje brez denarnih sredstev. Želimo, da nam naši čitalci obrtniki pišejo svoje stališče in naj tudi utemelje v svojem dopisu, zakaj si svoje stališče tako zamišljajo. Dopisi naj bodo kratki in stvarni zato, ker bodo priobčeni v našem listu »Obrtnik«. Dopise je nasloviti na uredništvo lista Ljubljana, Borštnikov trg 1.

Za kolarje

Pripravljalni odbor za kolarsko drugo je na svoji zadnji seji izdelal kalkulacijo za kolarske izdelke. To izračunavanje stroškov za izdelke je napravil

zato, ker se je pokazalo osobito na deželi neznanje kalkuliranja in so cene vedno ali previsoke, ali pa prenizke. To kalkulacijo bo prinašal list »Obrtnik«. Kolarji naj sledijo temu izračunavanju in si naj list ali pa samo izrezane članke spravljajo. Ako pade pozneje cena materiala, mezde itd., se vstavi mesto sedanje odgovarjajoče postavke in se dobi tako času

primerna cena dotičnega izdelka. Mi bomo objavili kalkulacijo za zapravljiček, za tovorni voz 2000 kg nosilnosti, za samokolnico, cizo itd., kakor tudi za razne karoserije. Kalkulacije se nanašajo na srednje dobre izdelke, izdelki iz izbranega materiala so za ca 20% dražji. Vstavljene cene se opirajo na kupne cene in razmere leta 1932.

Zadnje kolo za zapravljiček:

Postavke	Specifikacija	Cena		Znesek	
		Din	p	Din	p
Les	Brstovo pesto	4	—		
	12 jesenovih špic	7	—		
	6 jesenovih platišč	8	—		
	za eventuelno polomljeno	3	—		
	Skupaj les	22	—	22	—
Delo	12 ur dela à 4 — Din	48	—	48	—
Režija	obraba orodja	3	—		
	najemnina za delavnico	8	80		
	davek	4	15		
	bolniška blagajna	2	15		
	popravilo delavnice	1	50		
	obresti od invest. kapitala	5	—		
	razsvetljava	1	50		
	zguba pri onih računih, ki jih stranke ne plačajo	2	—		
	to je skupaj ca 60% od mezde	28	10	28	10
	zaslužek za mojstra, dovoljen po zakonu je 25% od režijske cene, od 98·10 Din			24	50
	surovo kolo brez kovanja stane			122	60
	zabijanje puše in obrezovanje			10	40
	Izgotovljeno zadnje kolo			133	—
	„ prednje kolo			117	—
	Torej stanejo štiri kolesa za zapravljiček			500	—

DOPISI NAŠIH NAROČNIKOV.

Pismo iz Savinjske doline.

Kako se nam godi!

Vsled gospodarske krize ter vsled konkurence tovarniškega in strojnega dela je naša mala obrt prišla v zelo težaven položaj.

Dela je vedno manj, pri onem pa, kar ga je, je zaslužek minimalen, da po nekod ne zadostuje niti za najbolj skromne življenjske potrebe. Poleg tega nas pa tarejo tudi visoki davki z vsemi svojimi dokladi ter številnimi javnimi dajatvami, katerih naš obrtnik v teh težkih časih več ne zmore tako, kot jih je svojčas.

Naš obrtnik bo moral pri vsej svoji skromnosti in žilavosti zelo štediti, da si zasigura svojo eksistenco — svoj košček kruha. Javnim dajatvam in veletrgovcem moramo zadostiti, ki žele svoje od našega z žulji pridobljenega premoženja; zasegajo premoženje in boro orodje ter delovne pripomočke in stroje itd., ne oziraje se na položaj, katerega obrtnik ni sam zakrivil. Večletna pasivnost naših kmetij je potegnila s seboj v prvi vrsti obrtnika. Če kmet ne dobi svoje pridelke primerno plačane, kako more obrtniku plačati ostanke računov iz prejšnjih let, kakor tudi ne more naročiti niti najbolj potrebnega. Trgovci in banke so svoje terjatve večinoma osigurali s prvimi vknjižbami, obrtniške terjatve so, čeprav letos iztožene, na zadnjem mestu ter ni upati na kritje. Kako more obrtnik poravnati svoje obveznosti? Šušmarstvo se je razpaslo do neverjetnosti ter resno ogroža legalne obrtnike. Kje so naše zadruge, obrtna društva, zbornice itd. Vsi skupaj koristijo obrtniku le pri lajšanju žepa. Z našimi zadrugami tako ne pride član celo leto v stik edino, kar zadruga dela je, davsko leto obdrži občni zbor, ker ga po zakonu mora, in če ga ne obiščeš, plačaš 100 — Din kazni. Zadruga

(vsaj naša) pa ne doseže v največ primerov nič. — Edino, da vodi evidenco vajencev ter izstavlja ob oprostitvi učna pisma in da je zato zopet plačana.

Naša gospoda pri zbornici, ali je to uspeh nad polstoletja Vašega neumornega dela za procvit slovenske obrti?! Savinjecan.

Iz Savinjske doline.

Tovariš pekovski mojster iz Savinjske doline nam piše, da je pekovska obrt zelo prizadeta vsled težkih gospodarskih razmer in da je prav zato potrebno, da se zaščiti pekovsko stroko na deželi. Predvsem bi bilo potrebno davčnim uradom izdati navodila za čas primerno občevarje s strankami, osobito, kako naj nastopajo proti obrtnikom, kakor tudi, da gredo v vsakem oziru obrtništvu na roke, upoštevajoč današnji težki položaj. Davčni reklamacijski odbori naj bi prejeli tudi določena navodila, kako jim je postopati, da ne izgubi obrtnik ne časa in ne denarja ob priliki reklamacije, kakortudi, da se obrtnika vedno zasliši, imajoč v vidu, da je tudi obrtnik močna nacionalna panoga gospodarstva. Vsekakor pa je potrebno urediti odnošaje uradništva davčnih uradov napram strankam, osobito proti obrtnikom, ki se večkrat pritožijo o netaktnem ponašanju davčnega uradništva.

Prometni davek tudi ni na mestu pri pekovski stroki ter bi bilo treba najti drug način javnih dajatev, ki bi bolj odgovarjale davčni obremenitvi za to obrt.

Končno nas tovariš prosi, da naj se vsaj mi malo zavzamemo za pekovske mojstre na deželi, da ne pridejo ob svoje hišice in imetja.

Op. ur.: Opozarjamo tem potem vse merodajne kroge, da posvete pekovski stroki na deželi več pozornosti, kakor da tudi pri davčnih uradih preskrbe za točno in umerjeno občevarje z obrtniki sploh.